

Цариградъ въ екзархията и прѣдставилъ обстоятеленъ рапортъ по униатското движение и по църковнитѣ работи, изобщо, въ Македония. Вслѣдствие на тоя рапортъ екзархийскиятъ съвѣтъ изпрати българскиятъ поетъ П. Р. Славейкова да отиде въ Солунъ и да убѣди населението да се върне обратно въ нѣдрата на българската църква. Поведението на Иоаникий му спечели още повече симпатии, и резултатътъ отъ това бѣ неговото изпращане въ Русия да се учи: чрѣзъ ходатайството отъ екзархията, рускиятъ св. Синодъ му отпуска стипендия въ Киевската дух. семинария, дѣто сж слѣдвали Максимъ Пеловъ, Авксентий Голѣминовъ (сегашни митрополити Пловдивски и Битолски), Т. Китанчевъ, Ст. Станимировъ, архим. Доситий Ковачевъ, Г. Кожухаровъ, Божилю Райновъ и др. Слѣдѣ като свършилъ семинарията слѣдъ шесть годишенъ усиленъ трудъ, прѣзъ 1881 год. Ионикий се завърналъ въ България и едно по диръ друго е заемалъ видни длѣжности: учителъ въ Рилския мѣнастиръ, прѣподавателъ въ Самоковската семинария, въ Петропавловската семинария, Софийски учил. инспекторъ и пр. Прѣзъ 1894 год. е билъ произведенъ отъ екзарха Иосифъ I въ архимандритски чинъ и изпратенъ за прѣдседателъ на българската църковна община въ Битоля, слѣдъ което изпълнявалъ и длѣжността директоръ на тамошната бѣлг. гимназия. За своята дѣятелность той прѣдствилъ цѣненъ рапортъ въ екзархията и за учебното дѣло, изобщо, въ Македония. Отъ Битоля е билъ прѣмѣстѣнъ на сжщата длѣжность въ Сѣръ, а слѣдъ това извиканъ въ Цариградъ, гдѣто е билъ едно отъ приближенитѣ лица до Екзарка и е билъ изпращанъ по разни важни мисии.

Прѣзъ 1899 год. архимандритъ Иоаникий е билъ опрѣдѣленъ отъ св. Синодъ за игуменъ на Рилския мѣнастиръ. Отъ тукъ нататкъ се започва най-важната и най-плодотворна дѣятелность на Иоаникия.